

„טובות של הקב"ה בהשفع בפירות
וריבוי המdot בربיה הברכה בריבוי
השבה בריבוי“. (ח"ק)

**

ב"ה. ג' סיכון תשיב
ברוקלין.

האברך הוויח א"א עוסק בצ"ז וכ"ר
מריה..... שי'

שלום וברכה!

בمعنى על מכתבו מכ"ב אייר, נהנית לקרוט
בו אשר משתדל הוא להשဖע על סביבתו ב.....
בוגע לעניינים דיראת שמים, ובתחזק ויר
סיף אומץ בות לימים יבואו, ומרובה מודה טובה
מדת פורענות, שאם ארוז"ל שבקבטה דמשיר
חאה הנה אין לך יום שאין קלתו מרובה מהבר
הרי עאכז"ל שציריך להוסיך ביותר וביותר בהר
שכת הברכה בכל יום ויום, לא בלבד לבטל את
הקללה ר"ל, אלא שעוד להוסיך אוור וחיות
ולקרב את קץ גלותינו כא"א כפי יכולת
ומה שכותב שמרגיט הוא בעצם שאין הדבר
רים יוצאים מן הלב וכ"ר, הנה א') ידוע
פתגס כ"ק מו"ח אדרמור ש אסור לדבר לשון
הרע על אחד מבני ישראל ובמילא גם לא על
עצמם הוא. ב) גם אם נכונה טענו הנה אין
הסבירה והמושפעים שלו מחוויבים לסקול ולהיות
חסרים עי"ג. ודיוו ההיק שגורם לעצמו על ידי
הנ"ל, מבלי שיויסף עי"ז עוד הפסד של אחרים.

ובמי לא ח"ז מלහפסיק בתעמולת ודברים של
התעוררות שאומר ואדרבתה — להוסיף ביאור
בזה, כמו, אלא שביחד עם זה ציריך הווא ליגע
את עצמו באופנים המתאימים לנפה"א שלן,
והנה"ב ותגוף הגשמי אשר ידע איש בנפשו
מצבו ומעמדו עכ"פ במקצת, ובמי לא יכול למַ
צוא אמצעים פעילים להביאו למטרת הדורות
ונשען על פסק ר' זיל יגעתו ומצתתי האמיג
הנה בטח יצלח בזה. ובפרט שזכות הרבים,
שמעוררם תורה ומצוות, מסיעתו. ומתה זאת
נחתמו במצבה נשען על הסברות הרומב"ם המר
באות בכתמה מקומות בדאי", אשר בעצם תנת
כל איש היישראלי חפש הווא למלאות רצון ה'
שית אל שיצרו הארץ נלחם עמו ולפעמים
אונס אותו שלא להתנגן כדבעי, ועיין ג"כ בתניא
פרק מ"א (נ"ח ע"א) זוזל: אבל ייחוד גנשו
וחתכלותה באור ה' להיות לאחדים בזה חפש
כל אדם מישראל באמת לאמתו לגמיהי בכל לב
ובכל נפש מאהבה הטבעית המסורת בלב כל
ישראל לדבקה בה, ע"כ בהונגש לעזיננו. ואחת
לבשיטה, אשר ממשיך עבודתו לקרב לבן של
ישראל לאביהם שבשמים. ומרגיש לאט לאט ג"כ
הטבה במצבו הוא בהתאם לכל הנ"ל הנה מובנת
ג"כ המענה לשאלתו אם להמשיך משפטו ב.....
אשר בטח י Mishik בזה, ויתחול ביתר תוכף
בפועלות טובות ובהשתדלות המתאימה בחדאי
יצליה.

ברכה לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות
(ח"ק)

מִבְּרָנָן

רשומים מההתעדויות אצל ר' אדרמור שליט"א

אוריאל צימר

רצינות ושמחה בליבוראויטש

ימי אולו-תשורי אלה הם שרשרת שלמה אחת
אשר חוליותי קשורות בקשר אמיתי זו בזו.
על כן — כפי שכבר צוין פעמים רבות —
ニיכרת בישראל בכלל ובקרוב ההסידרים בפרט
שמחה של יומטרוב אף בימי ראש השנה ויום
הכפורים, ולאידך גיסא ניכרת רצינות עמוקה
אף בעזותם של ימי „זמן שמחתננו“, ואף כש-

במקומות רבים בדברי חז"ל וביחד בתורת
החסידות משווים את עבדות ראש השנה ויום
הכפורים לעבודת שmini-עצרת ושמחות תורה. כפי
שמסבירה תורה החסידות אפשר לפעול בימי ה'ר
שמה את אותה הפעולה — ואולי עד יותר —
שאפשר פעולה בימי התשובה ויום-הכפורים —
זו זאת בכו של שמחה.

השנה, כאשר הולכה כל עדות החסדים וכ"ק אדמירל שליט"א בראשם לאגם בגין והבטאני — מהלך די ניכר — לתשלה.

בitem ב' דריש — שחל השנה בעשיך — לפנות ערב אמר כ"ק אדמירל שליט"א מאמר דאית' וכו' כמה שיחות אשר בוטו עמד על עניין ר'ה עלי"פ

חסידות וברא מה תובעת עבוזת ר'ה. בעבר יומ"חכפרים נכנס כל הקהל, כנוהג, אל כ"ק אדמירל שליט"א לבקש פרוטת עוגת (לעקר). אחד הטעמים למנהג עתיק זה הוא כי אם גדור על אדם שהוא מצטרך לבקש מתנתה בשර ודם — יצא ידי גויה זו בכך.

בסוכות, כאמור, סרבבו הצעריטים ברחובות שכונות העיר השונות והציצו יהודים העוברים ושבים לבך על גטילת הלב. מבצע זה הפך עניין של קבע במסך השנים האחרונות — מנהג אשר, כפי הנמסה, גם חוקים שונים אחרים. הן בארץות הברית ההן בארץות אהירות נוהגים בו. ביום שני של חג (עש"ק) לפנות ערב נערכת התועדות בסוכת הגודלה על-ידי כ"ק אדמירל שליט"א.

בitem א' ב' דוחהמ"ס (בח"ל) התקיימה היעידה השנתית של צעירים אגונת חב"ה, יחד עם קבלת פנים לאורחים הבאים מכל קצוות תבל. כפי שה提בטה אחד הגואמים בצדק נסרו במשך אותן השעות המוצעות דוחות על פעולות אלה אשר "בנוגג שבועלט" היו מקדישים לכל אחת ואחת מהן ימים ולילות של דיבורים ודינום...

התועדות שמתה בית השואבה השנתית עברו תלמידי היישוב המקימה אף היא ביום א' בעבר, וכי שודגש hei ות המשך הוועידה. בדבריו, ובמי שהודגש hei ות המשך הוועידה. בדבריו בשמה בית השואבה עמד כ"ק אדמירל שליט"א בפרטות על הענינים השונים שהיכים להג הסוכות בפרט ולהודיעו תשרי בכלל.

bihud עמד על תפקיים הנוצר בבראו את דברי חז"ל על עבותות פרחי כהונהبعث שמחת בית השואבה, שהיתה קשה מעבודתו של כהן גדול. היו אלה פרחי כהונה שהכינו את התשל"ה בתה הגודלה והמאירה שהארה את הלילה כאור היום, ושהפיצה אדריקודש מבית המקדש אל תוך הלילה ואף אל תוך חמי יום — כפי שאומרת

— השמחה מגיעה לשיאה: שמיני-עצרת ושמחת תורה.

שלמות זו וקשר אמיתי זה בין הרצינות ות' שמחה אפשר היה לראות בראש השנה, בהתאפק מאות חסדים אצל כל כ"ק אדמירל שליט"א בברוקי' לין. עשרות אורחים הגיעו מכל קצוות תבל — מא"י, מרדרקן, מצרפתן, מאנגליה ומכל קצוות ארצות הברית וקנדה. היו כאלה שבאו לכל ימי חגיגים והיו כאלה שיכלו לבוא רק לחלק מן החגיגים.

כל מי שנודן לו להכנס בימי החול של תשרי אל משרד המוכירות באיסטערן ארכויי 577, נראה לו כאילו הוא נמצא בבית נתיבות או שדה תעופה בinalgומי גודל. אנשים הולכים, אנשים מגיעים, מטלפונים — השעה דוחקת, עסוקים בהכנות לימים הנוראים. רגילים לדבר על "זעה של מצוה" בקשר לאיפות המצאות לפסתן. כאן אפשר היה לראות "זעה של מצוה" אף ביום תשרי.

את ה"טון" לעבותה החדש תשרי נתן מכתבו הכללי של כ"ק אדמירל שליט"א לראש השנה השתא אשר בו מודגש בין היתר כי לכלابر מאברי האומות מפקיד כפול: האחד בתור חלק מו הגוף כולם והשני המפקיד היחיד רק לו לעצמו בלבד. ואם ירצה האבר למלא רק את התפקיד הכללי המוטל עליו ישב לו מכון הגוף כולם — וגם אותו האבר בכלל. מזכיר כל אחד מישראל, כל פרט וכל ציבור, חייב למלא דוקא את התפקיד היחיד המוטל עליו.

בsein זה עמדו ימי תשרי השתא בליבאוויטש: אפשר היה לראות בחוש כיצד מתחה כל אחד ואחד חלק מן הכלל אך באותה שעה הוא משתדל בכלacho למלא את עבדותו המיוודה המוטלת עליו. זאת יכול לראות בראש השנה, כאשר סביבו צעירים חב"ה, בחורים ואברלים לבתי חולים שונים ולמקרים אחרים לתקוע שם בשופר לאלה שלא hei בידם לקיים מצוה זו, וזאת יכול לראות גם בימי הסוכות כאשר סרבבו הצעריטים ברחובות ולולביהם בידיהם ובקשו מהעובדרים ושבים לבך על גטילת הלב. וזאת יכול לראות גם בלילה שמחת תורה, כשהסבירו אוטם בחוחרים על בתיהם הנסיות לשמה את קהיל המתפללים.

רשות מיוחדת עורהה "תעלוכת" התשליך בראש

ו') התפללו מעריב, וכפי הנוהג ביליאו-אוטיטש קדשו מיד אחר ערבית וכ"ק אדרמור'ר שליט"א התודע עד שעה אחת וממחזה לעיר אחר חצוט. בתהודות זו עמד כ"ק אדרמור'ר שליט"א על תוקף קדושת היום שמח"ת, ותבע תביעה נמרצת מכוא"א להתחזק בלםת התורה בגנלה ובחסידות. ההקפות נמשכו עד ארבע אחר חצות לערך. אח"כ החל כ"ק אדרמור'ר שליט"א וכן קהל החסידי דים לסייע סעודת י"ט, וכשעה לאחר כך ירד כ"ק אדרמור'ר שליט"א שוב אל השאלash (אשר בו נערכו גם התפלילות והתקפות), נתן "לחיטים" לאלה שהתחייבו להוסיף בלימוד דאי"ח במשך השנה הבאה, ואח"כ ניגן כ"ק אדרמור'ר שליט"א עם הקהלה את הניגון הידוע הפוחת בלשון הכתוב "צמאה לך נפשי וגוי" ומסיים בשיר במלים בניב אוקראיני עממי: עי טי דורין מארקו צ'טו טי ראביש נא ימאראקה ניע קופלי-אייעש ניע פרו-אייעש, טאלקה ראניש סואארקו" (הו מארקו הטפש, מה אתה עושה ביריה, אין אתה לא קונט ולא מוכך רק עושה מחלוקת) דברים אלה באר כ"ק אדרמור'ר שליט"א, מתיחסים אל היזה"ר אשר כל פעולתו היא רק לעשות מחלוקת בין ישראל לאביהם שבשמיים.

מי שנמצא באורה שעה ב"שלאלא", בשמהת תורה לפנות בוקה, שעה שכבר הופיע השחר, ימי שראה את כל הקהלה הזאת זקו ונעל, לאחר ליל-שימורים של שמחה וריקוד בתהו"ק, כשהם שרים ורוקדים לפני הניגון הזה — יכול הי לראות בחוש כי באמות אין לו לאורו "מארקו-הטפש" מה לעשות בעת שמחה קדושה כזאת... בשמחת תורה (יום ו') בבורך החלת תפילה שחרית בשעה הקבועה. התקפות, קריית התורה ותפלת מוסף נמשכו עד שעה מאוחרת אחר היזה"ר, כך שבkowski נזהרו שעותים לסתורות יומ טוב. נוסף על כך הזכיר כ"ק בכמה שיחות שלא ישחו לתר את הסדרא שנים מקרא ואחת תרגום עט פירוש רשי"ג גם את "זאת הברכה" וגם כל פרשת "בראשית".

בעש"ק לפנות ערב שוב התודע כ"ק אדרמור'ר שליט"א עם קהל החסידים. הוא אמרمامר' דאי"ח, אלים בגל החשב לא נמשכת התהודות זו זמן רב (חלק מן הנוכחים אמנים עשו כהורות את "פירוש מפה ומקדש" אלם כ"ק אדרמור'ר שליט"א בעצמו לא עשה כן).

הגמר שאפשר כי לעשות לאור זה כל מיני מלאכות של חול. במשמעותו הרווחן הנ"ל שנזכר במכח הכללי לר"ה בדבר התפקידים הכלליים והמיוחדים, עמד כ"ק אדרמור'ר שליט"א על כך כי ארבעת המינים — שהם הסמל הגadol לאחדות ישראל — מוכחה אעפ"כ כל מין ומין להיות מיוחד לעצמו. את האתරוג למשל, ואם עשה כן לא כלל ייחד עם יתר המינים, ואף את יתר ג' המינים שאוחם מאגדים — לולב הדס וערבה — אף אם קשורדים זב"ז רק במקומות מיוחדים אך לא כולם. ואעפ"כ לא זו בלבד שאין באורה הפרדה באותה קביעה המקומות המיוחדים לכל מין ומין — כל סתרה לאחדות כל המינים אלא להיפך, תנאי היאילך, — אשר מבעלדיו אין האחדות ראוייה לשמה ולא יצאו ידי חובת מצהה זו המבטאת את האחדות. כן הוא גם בכל יתר הענינים. מקום שם מצהה התורה להפריד בין קבוצה אחת לחברתה — אין בכך סתייה לאחדות ישראל אלא להיפך, והוא תנאי שמבעלדיו לא תחנן ד' אחדות. את הנמשלים והמסגנות השונות משאר כ"ק אדרמור'ר שליט"א — בדרך בקdash — לפי רושם והבנות של השומעים.

כפי המבוואר בחסידות ובשאר מקומות, מגיעה שמחה "זמן שמחתנו" לשיאה בשמנינו-עצרת ושמחת תורה, כי אז משותים כל "ארבעת המינים" שבישראל, כי אם עברו כדברי בכלימי תשרי שעוד עתה, מגיעים לדרגא. זאת בשינוי עצרת ושמחת תורה, עד אשר — כפי היפורש החסידי — "והי עקב תשמעך": אף העקב כבר שומע ומרגיש באקלות.

עבדות ודמים האלה נשים ברגלים — ברייך ושמחה עם התורה. בקרב החסידים מופסים הימים האלה מקומות עיקרי, וביחד השנה כאשר ב' הימים האוחזנים של חג חלו ביום ה' ובעש"קomid' ומיד למחdet — שבת בראשית — אסרו חג.

עבדות שמנינו-עצרת ושמחת תורה נמשכה כמעט ללא הפסק מיום ד' (הושענה-רבבה) בערב ליום ה') נמשכו עד אחר חצות. תפילה שמע"צ מלאה את מרבית היום. בליל שמח"ת (אור ליום

רק כו"ת השנה לנס אישי של נשיא בישראל — אלא כיון אשר בוצותו יכלה החסידות בכלל — לא רק חסידות חב"ד — להתקיים, להכחות שורשים ולפרוח, להחדיר אוור תורה הצעשית בכל העולמות היהודי.

עם מסורת, של בעל התנין אימה סכנה חמורה לא רק לחיו הוא אלא אף לעתידה הרוחנית של כל תנועת החסידות. עם שחרורו לא רק חלפה הסכנה הזאת, אלא כל תנועת החסידות יצאאה מניצחון, שגשה ונפוצה עוד יותר. ביום זה — כפי היבטי השגור בלשון החולש שאחריו (*"דמינו"* מתבררין *"כלוי יומין"* כלשון הזה") אלא גם במישרין, נמשכת ברכה הפצת תורה החסידות.

לא להזכיר מופס איפוא י"ט כסלו מקום כת' חשוב ומרוכז בחסידות חב"ד, עד שאף נקדא היום הזה בשם "ראש השנה לחסידות", ביתם — כפי הנוהג מותה כמה דורות — נוהגים לסייע את הש"ס ולחלק את מסכתות הש"ס לשנה הבאה, ובימים זה מתחילה ללמידה את שיעורי ספר *"התניא"* כפי שהחולקו לפי ימות השנה, ובימים זה נערכות התועדויות-חסידים בכל רחבי העולם. ברטם, התועדויות העיקרית והמרכזית נערכות בברוקלין, במחציתו של כ"ק אדרמור שיליט"א, נשיא חב"ד בדורנו, שוגם הוא נין וננד לבעל השמה רבנו הזקן.

כבכל יתר הנסים כן התאספו גם השנה מאות יהודים באולם מיוחד. על אף העובדה כי בנוירק הייתה באותו יום שביתת הרכבות התחתית — שחתם כל' התהברות החשוב ביותר — היה זה — באמצעות השבע — הי' האולט הענק מלא מה אל פה. אරוחים רבים בא' במיוחד מקומות שונים ברחבי ארץות הברית ואף מר'.

ישראל באו אורחים במיוחד להתועדות זו. כ"ק אדרמור שיליט"א פתח דבריו בסיפור אחד הפרטים מפרשת היום. כשישב רבנו הזקן במסארה, נכנסת אליו אישיות גבוהה שלטונית — הי' וזה טאוואריסטש מיניסטר" — תניינו חבר מועצת השרים, גוי מלומד מאד בעל ידיעות רחבות אף בענינים היהודיים, ופונה בשאלת אל רבנו הזקן: *"הו הי' יודע הכל — ואם כן מדו"ג שאל את אדם הראשון, א"יכא?"* — הלא ידע היכן הוא נמצא. השיב לו רבנו הזקן, כי רשי' משיב על קושיא זו (*"ליקנס עמו בדברים"*). חבר מועצת השרים טען, כי גם הוא ידע את

שבשת בראשית — כמו הגשנים בעלי קביזות כו'ת — נערךו שתי התעודות, אחת (בעת הקידושה רבא לאחר התפללה) לשם שבת מברכין זאת (לפנות ערבית, בעת רעווא דרעווין) לשם המשך התמודדות שמחת תורה.

"בראשית" אמר כ"ק אדרמור שיליט"א באחת משיחותיו — רומו, כרבבי אדרמור הזקן נגבים על יסוד דברי הרמב"ז — על היותה ראשית לכל דראשיות, ההתחלה ממנה מתחילה כל ההחזרות. שבת בראשית נמשכת ברוכה לכל ימות השנה לא רק המשכת כל השבתות על ימי החולש שאחריו (*"דמינו"* מתבררין *"כלוי יומין"* כלשון הזה") אלא גם במישרין, נמשכת ברכה משבת בראשית לכל השנה, וכך שמתיצב אדם בשבת בראשית — כך מolicין אותו כל השנה. לאחר התמודדות הראשונה התפללו מנוחה ובוקשי הספיקו לאכול שעודה שבת, כאשר ישב כ"ק אדרמור שיליט"א לסעודה שלישית, ברכינו בהתעודות זו עמד אדרמור שיליט"א על עניין עירוב תבשילין, הון עפי' ההלכתה והן עפי' חסידיות. עירוב זה שחייב לעשונו בשנה של חל' י"ט בע"ש או ביום ה' ור' (כמו השנה) — מראה כי עבר יום טוב ויום טוב והשבת קשורות זה בונה בקשר אמיתי, וביחד כפי המנהג (המורא ב מהריל"ל) שלפיו יש לאכול את העירוב התבשילין בסעודה שלישית בשבת. לפי זה, אמר כ"ק אדרמור שיליט"א יש להתעודות זו שייכות פנאי מית לשמחת תורה גם על פי ניגלה.

כפי הנוהג חילק כ"ק אדרמור שיליט"א משעה כלל אלה הנוטעים למוקומות שונים, על מנת שיתעדזו במקומותיהם, וימשכו עי' שמחות לכל השנה כולה.

בניגונים וריקודים של שמחה הסתימה בmozai שבת שמחת יום טוב זו שנמשכת שלשה מעת' לעת כמעט ללא הפסיק.

י"ט כסלו" בלייבאוויטש שבברוקלין :
י"ט כסלה יום שחרורו ממשור של אדרמור הזקן בעל התנין בשנת תקנ"ט, נחוג — זה הפעם ה-159 על ידי חסידי חב"ד בכל חסידיות בפרט בכל רחבי העולם כיתם הגד מירוח התופס מקום בראש בין ימי הוכרון השונים של חסידי חב"ד.
יום זה — כפי שכבר ציון רבות — נחשב לא